

ЦѢНАТА
на
в. „НЕДѢЛЯ“
е:

Въ България за година 4 лева
За шесть месеци 2:50
„ три „ 1:50
Въ странство:
За година 5 лева
„ шесть месеци 3 „
„ три „ 2 „

Неплатени писма не се приематъ.

Винаги предплатени.

Единъ брой 20 стотинки.

НЕДѢЛЯ

ВСИЧКО

Що се отнася до вѣстника писма, ржкописи, и пр. да се испраца до Редакциата въ Плѣвенъ а пари до администратора
Д. М. Шанкарговъ.

Неупотребени ржкописи връщатъ се обратно, само ако сж придружени съ нуждитѣ за това пощ. марки.

За обявленята на слѣд. прѣстави се плаца по 10 ст. на дума, ако се публикуватъ по три пжти, по 5 ст., За срочни (шестмесечни или годишни) обявленята се правятъ важни отсѣлки.

Единъ брой 20 стотинки.

ДВѢ-НЕДѢЛЕНЪ ПОЛИТИКО-ИКОНОМИЧЕСКИ И КНИЖОВЕНЪ ВѢСТНИКЪ

Всѣки абонатъ има право да си достави загубения брой, но току слѣдъ получаването на слѣдующия брой. Инакъ, слѣдъ туй врѣме плаца като за „старъ“ брой, и то ако има.

Adresse
РЕДАКЦИОН „NEDELIA“
Pleven.

Редакциата е ввела за правило да не изпълнява никакви поржчки, които не сж придружени съ стойността.

За обявленята се плаца слѣдъ първото публикуване.

НАШАТА ПРОГРАММА.

Напоследъкъ у насъ вѣстниците започнаха да никнатъ като гжиби, но едва що видятъ свѣтъ и се прѣселяватъ между умрелитѣ. Това явление въ нашия журналистически миръ е твърдѣ печално . . . Коя е причината за гдѣто не може да вирѣе журналистиката у насъ?— Спорѣдъ насъ тжзи причина се сжстои главно въ слѣдующето: 1-во) по нѣмане читатели, които да плащатъ за четивото и 2-ро) партизанството и безсѣдържателността на по-големата частъ отъ нашитѣ вѣстници. Разгърнете който щете нашъ вѣстникъ, освѣнъ партизанство, друго нѣма да срѣцните. За да не ни обвинятъ нѣкои наши събратия за тжзи не смѣлость, то и справедливостта го изисква да признаемъ, че и ако се помѣства нѣщо полѣзно, интересно въ нѣкои наши вѣстници, то ще бжде нѣщо рѣдкостъ или само въ нѣкои единици отъ толковато наши вѣстници.

Водими отъ тѣзи съображения отъ една страна, и отъ друга, като имаме прѣдъ видъ нуждата отъ единъ самостоятеленъ икономически вѣстникъ за нашия окръженъ градъ, то ний отъ желание да принесемъ каква-годѣ полза на страната, въ която живѣемъ, рѣшихме се най-сетне да почне издаванието на настоящия вѣстникъ, когото поднасяме на нашитѣ любезни читатели.

Макаръ и да сме страдали много пжти отъ вѣстникарството, по което нѣколко хиляди лева сме прахосвали безъ да сме могли да си покриемъ поне разноскитѣ, то ний сега, въодушевлени съ благитѣ надѣжди, именно: че вѣстника ни се издава въ такъвъ единъ окръженъ градъ, който е лишенъ отъ другъ вѣстникъ, неговото направление, което сме дали, съ което ще се отличава отъ издаваемитѣ се по настоящемъ у насъ вѣстници.

Нашия вѣстникъ ще бжде далечъ отъ партизанскитѣ страсти. Относително вътрешната и външната наша политика ще се отнасяме бегливо, като ще се ржководимъ съ принципа: *справедливостъ и безпристрастие* въ разсжжденията си.

Въ продължение на 8—10 годишната ни публицистическа дѣятелность, до колкото сме могли изучихме нуждитѣ на нашия народъ, неговитѣ недостатъци, моралното му отпадане и пр., тжй щото до колкото ни позволяватъ силитѣ ще ратуваме за неговото политико-икономическо и морално повдигане. Съ една рѣчь нашия вѣстникъ ще съдържа слѣдующитѣ отдѣли:

1. *Вжтрѣшната и външната политика;*
2. *Икономически разсжждения:* чиновничество, финанси, повдигане занаятитѣ, индустрията и търговията;
3. *Домакинство;*
4. *По нашитѣ права;*
5. *Практическа медицина;*
6. *Прѣгледъ* изъ нашитѣ вѣстници и списания,
7. *Книжнина:* беллетристика, и критика.
8. *Научни вѣсти:* изъ науката и искуствата.

Вѣстникътъ ни за сега ще излиза единъ пжтъ на двѣтѣ седмици и ще струва: за година въ България 4 лева; за 6 мѣсеци - 2 1/2 лева; за 3 мѣсеци 1 1/2 лева. Въ странство: за година 5 лева; за 6 мѣсеци 3 лева; за 3 мѣсеци 2 лева, винаги въ прѣдплата. Обаче за да се не страхуватъ прѣдплатившитѣ ни абонати, че вѣстникътъ ни да не би да спрѣ, то за да ги успокоимъ, помѣстваме слѣдующата гаранция, на печатаря, който ще печата вѣстникътъ ни прѣзъ цѣлата година:

ГАРАНЦИЯ

Подписанный Д. П. Бакърджи-евъ гарантирамъ редовното излизане на в. „НЕДѢЛЯ“ прѣзъ цѣлата година. Въ случай че спрѣ, по каквито и да били причини, задѣлжавамъ се да повърна паритѣ на всичкитѣ прѣдплативши абонати на вѣстника.

г. Плѣвенъ. 1 Ноемврий 1894 год.

Печатарь: Д. П. Бакърджиевъ.

ИКОНОМИЧЕСКИ ОТДѢЛЪ.

Ако има въпроси, които най-много да интересуватъ единъ народъ, безъ съмнѣние сж политико-икономическитѣ. И ако има народъ, най-малко да се интересува отъ икономическитѣ въпроси, то е нашия, българския народъ. За доказателство на това достатъчно е да разгърнитѣ нашия периодически печатъ и вие ще се увѣрите, че той вмѣсто да занимава читающия ни свѣтъ съ народо-полѣзни и икономически въпроси, то напротивъ — отнѣматъ му хубавото врѣме съ разнитѣ блудкави и въ висша степенъ вѣдители партизански борби и кавги.

Нѣма ли да се тури край на тая партизанска захласнатосъ бе джанъмъ? На толковъ годишнитѣ ни партизански борби отъ освобождението ни насамъ нѣма ли да се наситимъ още? Нали днесъ всички крѣщимъ и

се боримъ за „благого на милия ни народъ“? Тогисъ зацо да го разврацаваме и съсипваме съ тия неокончаеми партизански борби? Отъ осемгодишната тирания днесъ се освободихме, борбитѣ хайле си продължаватъ. Като че ли нашия печатъ е заразенъ отъ нѣкоя партизанска болѣсть, та още неможе да се исцѣри. Тогисъ не трѣбва ли да се посвѣстимъ малко и търсимъ цѣрѣтъ?

У насъ хиляди въпроси прѣдстоятъ за рзискване отъ нашия печатъ, но никой не помислова за тѣхъ. Сиромашията отъ всѣка страна захвана да ни притискава и ние още нехаемъ, още продължаваме да коримъ Драгана, да хвалимъ Петка, да свалимъ Ивана да качимъ Стояна и само на работа да се намраме. Стига толкова вече, народа ни кандиса на партизанства и на бюлетини Той горкия друго нѣщо иска — подобрѣние неговото икономическо състояние. Идете въ който градъ или село щете; ще чуετε се една и сжща пѣсенъ да се пѣе: отъ гражданина „алжшъ-вершъ кисатъ; занаятитѣ пропаднаха; нѣма работа; кждѣ ще му излѣзе края;“ а отъ клѣтния селянинъ, тоя испуханъ до съдиране „брашнѣнъ чювалъ“: „житото нѣма цѣна; продава се по ъовтено и отъ песъкѣтъ; разнитѣ търговци, които крѣстосватъ селата съсипаха ни съ своитѣ записи и полици, за които и ризата ни продаватъ отъ гърбѣтъ; кждѣ ще му излѣзе края — Боже помози!“ . . и пр. Ами само това ли е? О, я влѣзте изъ между массата на нашия народъ и ще видите каква деморализация сжществува тамъ, какъвъ развратъ, каква безхарактерность, какви интриги и варварщини се вършатъ-цѣлхаосъ! И всичко това е плодъ отъ досегашнитѣ партизански борби у насъ, които въ такова едно кжсо врѣме тжй силно повлияха въ икономическия и моралния животъ на нашия българинъ, който до прѣди освобождението ни се отличаваше отъ другитѣ балкански народи съ своята спестовность, характерность и нравственность.

Казахме по-горѣ, че политико-икономическитѣ въпроси у насъ не интересуватъ прессата ни не отъ нѣкакви комерчески съображения, а просто защото, тѣ се замѣняватъ съ партизанството и политиката. Ето зацо ние искрено би желали, да погледнемъ на кждѣ се намираме и какво трѣбва да работимъ, за да бждемъ полѣзни на „милиа“ народъ.

Сега въ ст. София засѣдава Нар. Събрание, гдѣто ще се разискватъ много важни работи, но тия работи прѣдварително ще трѣбва да се разискатъ и отъ печата, който е най сполучливия и компетентенъ тълкователь.

Единъ отъ важнитѣ тия въпроси, който ще се разисква въ камарата е и държавния бюджетъ.

Кой не знае по тоя бюджет какви окастриования и какви важни измѣнения и допълнения има да се правятъ? И кой до сега се е загрижалъ да го разгледа подробно и безпристрастно? Едно Народно Събрание не може да има тѣзи морална и физическа възможностъ въ такъвъ единъ късъ периодъ да се произнесе върху цѣль единъ държавенъ бюджетъ.

Ако погледнемъ въ другитѣ цивилизовани народи, като на примѣръ въ Франция, ще забѣлѣжимъ, че тамъ каквито и да биле проекти или бюджети за внасяние и разискване въ камарата, първото разискване ще бѣде отъ печата най-малко една година прѣди внасянието имъ въ камарата и то въ такава камара, прѣдставителитѣ на която не сѣ като нашитѣ още не подготвени за таково високо призвание, но хора съ обширни познания и извѣстна общественна дѣятелностъ.

При таково положение нашата преса независимо отъ другитѣ ползи, но въ късо врѣме ще накара и самия народъ да се интересува отъ държавнитѣ работи, отъ икономитѣ, и ще има извѣстно едно понятие въ икономическо и законодателно отношение за страната, въ която живѣе. Но както и да е, ние утѣшаваме се съ приятното явление, че това, което изложихме по-горѣ, захвана да се създава отъ нѣкои наши събратия, което обѣщава щастливо бѣдѣще за клѣтата България.

ЕДНА СВѢТЛА ИДЕЯ.

Въ нашия градъ хората, като че ли съвсѣмъ съ противоположни идеи се въодушевяватъ. Сиромашията комахай отъ всѣка страна ги застрашава, тѣ безъ да обръщатъ внимание на това, ходятъ и партизанствуватъ на лѣво и на дѣсно. Това е твърдѣ печално явление. Ето защо ние ржкопѣшимъ на Габровчани и Пловдивчане.

ПОДЛИСТНИКЪ

МИХО

(БЪЛЪ)

Хемъ това бѣше прѣди нѣколко недѣли. Нашъ Михо, както го знаешъ, бѣше здравъ, читавъ, играше, скокаше, а въ къщи хичъ не сѣдѣше. Хемъ силенъ пѣкъ, като че не е на 11 год. а, да рѣчешъ, на 14 или 15. Не знамъ какво му стана, се разболѣ. Разболѣ се момчето и легна. Разбира се, ние изведнажъ побързахме да повикаме докторъ. Не знамъ какъ да се случи баща му да повика Д-ра I, а пѣкъ Д-ръ I, не е българинъ. Народноста врагъ му и знае. Дойде и подкачи да го лѣкува. Той ни събщи, че момчето било болно отъ пневмония, ама нѣмало никаква опасностъ. „Слѣдъ два-три дена, прибави, ще стане и съвършено ще оздраве“. Каза още нѣколко утѣшителни думи, остави двѣ рецепти и си отиде. Иванъ—баща му, изведнажъ станж, отиде въ аптеката и донесе лѣкарства. Почнахме да му даваме. Прие момчето единъ прашецъ, глѣтнж една лѣжичка нѣкаква течностъ и, за кратко врѣме, се поуспокои. Вечерта го хвана една такава сила, Боже чувай! Въ снъ го хвърли и като пиле рипаше. Топломѣрътъ показваше 40° Хванж да бѣлнува. Произнася всевъзможни думи и фрази безъ смисълъ, безъ свръзка. Ту се смѣе, ту плаче, става да играе, говори съ ученицитѣ, пѣе, съблича се, а що не!...

Ние испоплашихме се. Помислихме, че „тифозъ е, говорѣше майка му; отиде ми момчето“, и плачеше. Почнахме да му редимъ студени кърпи. Тури една, искарай друга; тури една искарай друга! така почти цѣлата нощъ. Тѣ схлѣхж като на пещъ, а водата се испаряваше като отъ котелъ. Топломѣрътъ сѣ стоеше подъ мишката му и сѣ опитвахме

Ще да е извѣстно на нѣкои отъ нашитѣ читатели, че въ гр. Габрово се състави една коммисия отъ занаятчи (промишленници) и търговци, която е распратила възвания до заинтересовани лица въ всичкитѣ български градове, съ покана да се съставятъ на всждѣ такива коммисии, които съ общи сили да се завзематъ за усъвършенствование на занаятитѣ, за развитието на търговията и за подобрѣнието на земледѣлието. Но ето вече повече отъ мѣсець е заминало освѣнъ въ гр. Пловдивъ другждѣ не сѣ съставили такива коммисии. Ний обръщаме вниманието на нашитѣ занаятчи и търговци, да се оставятъ малко отъ партизанството и да погледнатъ на своя халъ до като е врѣме. Сега е именно момента да се състави и въ градътъ ни такава една коммисия, която по примѣра на Габровчане да се избере и отъ нашия градъ единъ делегатъ за да присѣтствува въ София, гдѣто такива ще се съберѣтъ отъ всичкитѣ градове за да подадѣтъ заявлението до Народното Събрание и на правителството.

Ето и проекта за програмата, по духътъ на което ще бѣде и въпросното заявление:

1) Да се съставятъ въ всичкитѣ български градове свободни еснафски дружества, които по примѣра на западно-европейскитѣ синдикати да си възложатъ за цѣль повдиганието на занаятитѣ и търговията. Тѣзи еснафски дружества да се сгруппиратъ отдѣлно за всѣки градъ въ промишлено-търговски камари, които да се управляватъ отъ комитети и уставитѣ имъ да бѣдѣтъ утвърдени отъ правителството. Промышленно-търговскитѣ камари отъ разнитѣ градове ще се сношаватъ по между си, за да работятъ солидарно за цѣльта. Тамъ гдѣто инициативата липсува, властитѣ трѣбва да се погрижатъ за съставянието на такива дружества.

Една отъ главнитѣ задачи на промишлено-търговската камара ще бѣде и възпитанието на нашето общество въ смисълъ да прѣдпочита *мѣстнитѣ—българскитѣ произведения прѣдъ евро-*

температурата. Тя, за щастие, намаляваше се, понижаваше се, ама... момчето не прѣстава, не утихва: сѣ бѣлнува и бѣлнува!.. „Боже мой Боже мой! въсклицава майка му. Какво ли ще бѣде това?!... Ако е тифозъ, температурата трѣбва да е висока, а при такова низка температура никога не бѣлнуватъ!

Наистина температурата се понижи, Понижи се по-долу отъ нормалната. Оскмнахме се въ термометра. „Трѣбва да се развалилъ пущината и ни лѣже“, си казахме. „Тота! вика на слугината Мария—Миховата майка. Я иди часъ по-скоро у Личовци и донеси тѣхния термометъръ! Ама знаешъ, часъ по-скоро!“ Отиде Тота и до като се върне нетърпението сѣ растѣше у Мария. 10-тѣхъ минути, които употреби Тота за да отиде и да се върне, ней и се сторихж цѣль часъ. Тя негодуваше, тя се сърдѣше и готова бѣше да пехвърли, да пекърши на хиляди парчета домашния термометъръ. Най-сетнѣ се показа Тота и Мария изъ прозореца нетърпеливо й извика: „хайде Тота! какво станж ти?“

Тота пѣкъ шѣше си испочупи краката отъ бързание. Тя тичаше по право, а не вървѣше, и сѣ се кърстеше. Тя бѣше суевѣрна женица и върваше, че момчето трѣбва да *нагазилъ нѣщо лошо* край рѣката кждѣ си играе. А пѣкъ, да сѣ далечъ отъ насъ, тие, знайте, сѣ покрай водитѣ и подъ върбитѣ живѣжтъ. Ето защо тя тичаше и бѣше страшно запѣхтѣла, кога влѣзе въ стая. Подаде термомотра и се отдѣли. Зе го Мария и почна съ него да измѣрва температурата на Миха. И той показа схщото: 36°5, пакъ 36°5. „Хай да се не види! та какво ли значи това?! неужели и термометритѣ се схгласихж да ни лѣжжтъ!?! Кърши си рѣцѣтъ, дроби си сърдцето и сълзи се ронжтъ отъ очитѣ й. Пипа челото на Миха, то ледъ; студено, студено повече отъ ледъ. „Сила нѣма, огънѣтъ прѣстанж, мърморп сама себѣ, а момчето още продължава да бѣлнува!?! Чуди

нейскупѣ. Това ще бѣде едно отъ най-спасителнитѣ срдѣства за нашитѣ занаяти, тѣй като инжънѣнѣн трудно ще можемъ да се избавимъ отъ конкуренцията на европейскитѣ произведения, освѣнъ ако се откажемъ отъ купуванието и употреблението имъ.

2) Понеже напрѣдваме въ нуждитѣ си, не ще и дума, че трѣбва да напрѣдваме и въ усъвършенствование срдѣствата за удовлетворението имъ, а това ще каже, че нашитѣ занаяти трѣбва да вървятъ паралелно съ духа на врѣмето, за да можжтъ да отговарятъ на нуждитѣ на обществото, които отъ день изъ день ставатъ по-каприциозни. За тѣзи цѣль промишленно-търговскитѣ камари ще се стараятъ за усъвършенствование производителнитѣ срдѣства, като ще вземжтъ всички цѣлесобразни за това мѣрки.

3) Да се настои прѣдъ почитаемото правителство, да изработи специаленъ законъ за чирацитѣ и работницитѣ. Чирацитѣ да се не допусчатъ къмъ свободната практика на занаятитѣ, до като се не констатира, че тѣ сѣ ги добрѣ усвоили и до като тѣ се не прогласятъ за мастори отъ еснафското дружество или отъ общинскитѣ власти, които ще дѣйствуватъ въ качеството на по горня инстанция при спорове между чираци и госнодари.

Прѣждеврѣменното доущане чирацитѣ къмъ свободна практика на занаятитѣ води къмъ назадничавостъ.

4) Едно отъ най-съсипателнитѣ обстоятелства за нашата промишленностъ е европейската конкуренция, обаче при настоящитѣ конвенции, ефтинитѣ кредити, съ които се ползува европейската фабрикация и при грамаднитѣ имъ капиталы, които често биватъ погасени, трудно е да се боримъ съ нея. А тѣй като само повишение на митото върху европейската стока съ 4—5% не прѣдставлява освѣнъ едно слабо оръжие противъ европейската конкуренция и малко опасително срдѣство за нашата промишленностъ, понеже това повишение на митото съ 4—5% европейцитѣ ще покриватъ съ 40—50% повече съ тѣхната фалшификация на стокитѣ да се настои прѣдъ правителството, щото чрѣзъ други нѣкои срдѣства да ограничи колкото се може по-вече внасянието отъ странство пове на тѣзи прѣдмети, които се произвеждатъ у насъ.

Правителството непрѣмѣнно трѣбва да вземе между другитѣ и слѣдующитѣ мѣрки: а) туряние правителственъ контролъ за доброкачествеността на разнитѣ задгра-

се, събра рамената си и не доизговаря,

Съвсѣмъ се обдени: Слѣнцето отдавна бѣше изгрѣло. То освѣти и стаята на болното. Дойде пакъ Д-ръ I. За мигъ мѣкнж Михо и прѣзрително го погледнж. Послѣ пакъ се унесе и пакъ почна да пѣе своята пѣсенъ: бѣлнува ли, бѣлнува! Разказахме на доктора всичко подробно, той слушаше съ внимание и послѣ разгледа го. Опита му пулсѣтъ, измѣри температурата и „всичко нормално“ произнесе.

— Ами бѣлнуванѣто, Г-нъ докторе? попита уплашената майка.

— Нищо нѣма, отъ лѣкарствата, ще му мине. Продължавайте Вие да му давате пакъ, та, ако стане нужда, азъ пакъ ще дойдж.

Станж, прости се и на излизанѣе попица въ джебѣтъ паритѣ да узнае петъ или десетъ лева сх.

Се махнж докторѣтъ. Пакъ почнахме лѣкарства да му даваме. Не приема по никакъвъ начинъ или ако приеме, съ страшно отвѣрцание Макаръ и унесе, извика злобно, злобно: „ще го викате тоя проклетъ докторъ? не схж, ще ме отровинж мамо, не схж!“. Като стрѣли пронизажж се въ сърдцето на майката тие думи! Тя почна пакъ да плаче, да охка и да се пита: „какво да се прави?! какво да се прави!?!“

Минж деньтъ, слѣнцето зайде, нощъ пакъ настѣхши. Каква страшна и отчаяна нощъ!.. Никой не мигнж. Всички трѣперѣхме. Еле майка му се съсипа клетата! се надъ главата на милата си рожба прѣстоя. Баща му схщо въ чудо бѣше. Сестрата просто катъ вдървена стоеше. При всѣко извикване или мръдване на Миха космитѣ й настрахважж и тя като листъ трѣперѣше. А Михо пѣкъ! горкото момченце! не като минжлата вечеръ, а много, много повече бѣлнуваше. гледанж го криви си лицето; такива грозни страшни и отвратителни гримаси прави и така скърца съ зхбитѣ, щото неволно потрепервашъ и трѣпки те побиватъ. Послѣ? послѣ пѣкъ почнѣтъ

нични произведения, които се внасят въ Княжеството, като се създадат контролни станции по всички погранични пунктове. Тези станции между другото ще имат за задача да vadят на яве истинските качества на европийските стоки, да указват на тяхната фалшификация и прѣдупрѣждат населението да не плаща за тях, като за доброкачествени. Ако европейците продават стоки без фалшификация, тѣ трудно ще конкурират съ нашите произведения; б) облагане съ съответствующи голѣми патенти всички продавачи на европ. произведения, които се работят у насъ; в) облагане съ голѣми патенти всички излююща агенти, които распродават европейски произведения; г) даждието „октроа“ да се не събира въ вътрѣшните градове на Княжеството, което представлява разни затруднения, а да се събира още въ митарствените пунктове; съ „октроа“ да се облагат всички стоки, които идятъ отъ странство, но могатъ да се работят и у насъ, а да се освободятъ отъ този налогъ всички бългърски произведения и ония чуждестранни, които ни служатъ за суровъ материалъ; д) освобождение отъ мито всички сурови материали, които съ нуждни за фабриките ни и работилниците ни, е) освобождение износа на нашите произведения отъ 1% износно мито и полупроцентовия сборъ.

5) Понеже селата съставляватъ най-главния пазаръ на тукашните произведения, необходимо е да се работи за тяхното икономическо повдигане, тъй като отъ тяхното материално положение главно зависи вътрѣшната ни търговия. Освѣтъ, че трѣбва да се работи въ смисълъ за усъвършенстване културата на земята съ въвеждане на по-съвършени оръдия и други, но правителството трѣбва непременно още тази година да измѣни десетъкъ въ поземеленъ налогъ въ истенската смисълъ на думата, или да го намали най-малко съ 30%. Независимо отъ това, правителството трѣбва да се погрижи за урѣждане на по добри междуселски пътища и шосета въобще. Това обстоятелство е важно, както за земледѣлнето, така и за търговията. Правителството да съдѣлства още на земледѣлците да могатъ по-евтино да прѣкарватъ храната си по желѣзниците.

6) Тѣй като много отъ нашите занаяти по една, или друга причина сѣ вече осждени на смъртъ, необходимо е да се тласка фабричната ни индустрия напредъ или съ други думи да се работи за нейното развитие. Ползата отъ това е грамадна; а) една частъ отъ градското ни население ще намира по-добъръ поминѣкъ; б) ве-

да се смѣ смѣ се, смѣ се отъ сърце и отъ душа. Ето го че плаче. Плаче и горѣщи слъзи пролива. Моментално прѣстава плачѣтъ и се прѣвръща въ една хубава и сладка песенъ. Дѣтинския му сребристъ гласецъ звѣнти ли звѣнти. Слѣдъ това като почнатъ да излизатъ думи отъ устата му цѣлъ потокъ Споминъ приятелитѣ си, споминъ познатитѣ, споминъ живи споминъ мъртви. Реди нарицателни имена безъ никаква свръска и скоква отъ леглото си да тича, да играе или да се съблича. Грозно е наистина това. грозно е и страшно е! Да гледашъ рожбата си ни жива ни мъртва; да ѣ гледашъ въ едно възбудено състояние безъ умъ, безъ расждѣкъ, значи сърцето на парчета да ти се къса и какъ нищо да не знаешъ какво да направишъ. И всичко това отъ какво? отъ невѣжеството на единъ човѣкъ като мене и тебе, комуто като на Бога повѣряваме животътъ си! Страшно заблудение!.. Като останя душа въ тие родитѣли, въ това сестриче хичъ незная! Само суевѣрната Тота бѣше повече спокойна, защото вѣрваше, че момчето *нагазило* и сега го мѣчатъ и говорятъ чрѣвъ него злитѣ духове. Но и тя най-сетнѣ се уплаши, забрави да се кърети и да се моли, като си помисли, че смъртъта ще настѣпи, да сѣ далечъ отъ насъ, ще отнесѣтъ добрата му и ангелска душица!..

— Иванчо, о Иванчо! молихъ ти се иди!.. иди по-скоро, повикай другъ докторъ!.. молихъ ти се... иди... отиде ни дѣтенцата... иди... повикай!.. Молише се на мѣжа си Мария, плечѣше, кърише рацѣтъ си и умирише надъ главницата на болното си чедо, Пѣкъ и той кждѣ да иде? кого да повика? полнощъ е, едвали ще стигне нѣкой.

Така или иначе, ноцѣта прѣкърши, зора почна да пука и той палѣзе набързо. По пътя рѣши да иде у Дръ Х., защото той е по-опитенъ и по-практиченъ. Все за такъвъ го считатъ и азъ така каз-

мледѣлцитѣ ще продаватъ съ по-добра цѣна своите произведения и в) цѣлата страна по-скоро ще се избави отъ чуждата експлоатация.

7) Да се напос прѣдъ правителството, щото въ никакъвъ случай да се не употребява по нуждитѣ за облеклото, обувката и снаряженieto на войниците, както и за снаряженieto на воен. конѣ, освѣтъ мѣстенъ материалъ, изработенъ въ нашите фабрики и работилници.

8) Да се помолитъ правителството, щото не само войниците, стражаритѣ и разилнитѣ да употребяватъ обувка и дрѣхи отъ мѣстенъ материалъ, но да се задѣлжатъ всичките военни, граждански, държавни, окръжни и общински чиновници да носятъ обувка и дрѣхи исклучително отъ мѣстно произведение. Това ще има за слѣдствие, че едновременно и бързо ще се повдигнатъ у насъ шестъ най-голѣми занаяти: прѣдарството, тъкарството, шивачеството, табаклъка, обуварството и кожухарството.

Чиновниците, като иматъ прѣдъ видъ мизерното положение на нашите занаяти и че тѣ, щомъ почнатъ прѣдпочитането на мѣстните произведения, ще поведатъ и другото население слѣдъ себѣ си, а това е едно важно обстоятелство за нашата индустрия, тѣ нече трѣбва да гледатъ на тази мѣрка като стѣнителна за личната имъ свобода, тѣй като тя въ сжщностъ не ще бжде освѣтъ едно важно срдѣство за подобрене на ония извори, отъ които и тѣ черпятъ своето съдържане, но които извори, въ противенъ случай, скоро ще прѣсъхнатъ, нѣщо което навѣрно и чиновниците ще почувствуватъ.

9) Да се помолитъ правителството, щото непременно за набавяние нуждитѣ материали по обмундирването и снаряженieto на войниците, както и на жандармитѣ и другите държавни органи, да сключва безъ тѣргъ по доброволно съгласие и по цѣнитѣ, добити въ послѣдните нѣколко години контракти съ български фабриканти и занаятчии. Това ще има за цѣлъ, че правителствените доставки не ще влизатъ въ рѣцѣтъ само на най-силнитѣ както се случва при даването имъ на тѣргъ, а ще се сподѣлятъ между по-голѣмата частъ на фабрикантите и занаятчии.

10) За да се приготвятъ у насъ по-добрѣ мастори, а така сжщо и работници, или съ други думи, за да се създаде добръ работнически елементъ отъ една страна и за да се постигне усъвършенстване въ нашите занаяти отъ друга, необходимо е да се основатъ въ съответствующи градове практически работилници поне по най-важните занаяти, именно такива, каквито препорѣчва зем-

вамъ. Той по-далекъ живѣше и докато отиде бѣдния татко съвѣмъ се развидѣли. Най-сетнѣ стигна и съ голѣма сила натисна копчето на електрическия звънецъ. Завънти силно. Скокна слугата и отвори.

— Станѣтъ ли е докторътъ? трѣскаво попита Иванчо

— Станѣлъ е, ама...

— Иванчо прѣкрати, но слугата му прѣпрѣчи пътя и каза:

— Не може, господине, не приема.

— Ама имамъ голѣма нужда, момчето ми умира!.. Едва произнесе бащата като се задушваше дори.

— Не знамъ, равнодушно произнесе слугата. Казано ми е никого да не приемамъ и никого да не пропушамъ, повече нищо.

Завъртъ се умътъ на Ивана. Той застанахъ като статуя и заборава да излѣзе. Постоя така една минута и хукна назадъ изъ врата. Той си спомни за единъ другъ честенъ докторъ и тръгна нататъкъ. За него бѣше слушалъ много добри отзивы и се надѣваше, че у него баремъ ще намѣри състрадание. Качи се на първия пайтонъ, който му попадна, и „скоро у Дръ Х.“ извика на пайтонджиятъ. Конетъ-като молния завлекохъ пайтона. Иванъ сѣдѣше въ него и нищо не забѣлѣваше. Той като че не бѣше на земята. Спрѣ пайтонътъ и машинално слѣзе отвѣтрѣ, качи се по сълбата, безъ да тропа или извѣстява прѣдварително, отвори и влѣзе вътрѣ. Доктора пишеше си чай,

— Милостъ, докторе! произнесе Иванъ. Момчето ми умира, спасете го!..

Докторъ Х. готовъ всекога да помогне и да улегчи човѣческите страдания. Остави чашката; облѣче набързо върхията си дрѣка, тури шапката и тръгна. Пайтонътъ ги чакаше. Дойдохъ.

Михо като го видѣ, млъкна. Млъкна момчето като че доктора го хишотизира. Гледаше го въ очи и млѣчѣше, Докторътъ, самъ боленъ отъ грѣдна бо-

лед-промишленни конгресъ при Пловдивското изложение и каквито ги има напримѣръ въ Белгия.

11) Да се помолитъ правителството, щото при прокарване на желѣзнопътните линии да не изгубва отъ прѣдъ видъ свързването важните индустриални центрове или съ други думи, линиите да не минаватъ прѣвъ пуститѣ полета, а прѣвъ градоветѣ, магаръ и съ по-голѣми заобикаляния, защото тѣ само въ този случай ще оправдаятъ назначението си и ще повлияятъ благоприятно върху индустрията, търговията и земледѣлнето.

12) Да се помолитъ правителството да се постараетъ да сключи търговски договори съ Румѣния и Сърбия, които договори да позволяватъ внасянето на българските произведения въ тези съседни държави.

КАКЪ МОЖТЪ ДА ВИРѢЯТЪ ДРУЖЕСТВАТА У НАСЪ?

По този въпросъ много се е пишало изъ нашата преса, и много още има да се пише, до като се даде до едно сполучливо разрѣшение.

Че дружествата въ другите по напредъ-нжли отъ насъ народи играятъ важна роль и въ икономическо и въ индустриално и въ научно отношение, — кой не знае тѣзи аксиома?

По примѣра на тия цивилизовани народи у насъ ежегодно се основаватъ различни дружества. Който е слѣдилъ „Дър. Вѣстникъ“ ще да е забѣлѣжилъ колко бърже се увеличава числото на дружествата и колко скоро се разтурватъ. Коя е причината гдѣто немогатъ да вържатъ коренъ тия дружества у насъ? — По този въпросъ се отговаряше различно въ нѣкой наши вѣстници. Едни казваха, че нашия народъ не е още съзналъ ползата отъ сдружването, други — че ставали злоупотрѣбления, та по тѣзи причини се страхували хората да се записватъ и т. н. Обаче, ний съвършено друго-яче мислимъ върху този въпросъ.

Извѣстно е, че масата, която съставлява отъ нашия народъ е земледѣлчески, работнически, която още отъ старо врѣме е при-

лѣстъ, лѣкуваше другитѣ, безъ да може да излѣкува себе си. Приблизително до кушетката съблѣче самъ момчето, слуша му грѣдитѣ, опита му пулсѣтъ, измѣри температурата и „нищо нѣма всичко е нормално“ произнесе. Разказахъ му всичко подробно минжло. И той се почуди. „Никога, каза, не бѣлихуватъ болнитѣ при низка температура! Се замисли за минута, като гледаше въ блѣдното лице на Миха, и прибави: „я дайтѣ рецептата да ѣ видѣ!“ Подадохъ му ѣ Погледна ѣ и съ страшно негодование ѣ изхвърли. „Дяволъ да го земе!“ произнесе. Ние млѣчѣхме и слушахме. „Ами дава ли се опиумъ, продължи, на такъво дѣтенце и то въ такъва голѣма доза!.. Нищо нѣма, не се бойте, послѣ почна да ни утешава; прѣдварено е всичко. Ако да бѣхте продължавали да му давате още отъ тие лѣкарства, можехте да си отровитѣ дѣтето!.. Проклетъ, проклетъ, проклетъ докторе! въ лѣкарствата да примѣша и опиумъ и то въ голѣма доза!.. Още и ни казваше пѣкъ да продължаваме да му даваме!.. Виждашъ сега! простакътъ неединъ!.. Щехме да изгубимъ най-милото и най-сжпното дѣтенце!.. Сетнѣ доктора ни каза да захвърлимъ тие лѣкарства и нищо да не му даваме до вѣчерята. Приписа други и ни каза да му дадемъ отъ тѣхъ твърде късно. Още ни каза, че слѣдъ день или два момчето ще стане и нѣма нужда да се вика пакъ докторъ. Тѣй бе.

Ето така, приятелю. Благодарение на Х. Михо се спаси и сега пакъ както по прѣди играе, скока и е най-голѣмата радостъ въ къщи. Ако да бѣхте оставили само на Г. щѣхме да го изгубимъ.

Та тоя докторъ, казватъ, отговори приятелѣтъ, отровилъ и друго и процесъ даже имало противъ него..

викнълъ спестената пара да я вързва на нѣколко възели и да я кхта въ ковчегътъ си за „черни дни“. Това дѣйствително показва, че масата още не е съзнала, чрѣзъ сгрупиране на капитала и разумното кржгообращение каква полза принася на вложителя. Но това обстоятелство не доказва, че народа ни не е привикнълъ на сдружаване. Масата на всѣкий единъ народъ, билъ той най-цивилизованъ, се води подиръ интелегентното общество; каквото прави то,—по сжщото се стрѣми и масата да прояви. Съ една рѣчь, прѣдводителитѣ и ржководителитѣ на масата сж интелегентнитѣ общества, вообще интелегентцията.

У насъ кои съставляватъ интелегентията?— Безъ съмнѣние— чиновничеството.— То къмъ дружествата, къмъ сгрупиране на капитални, се отнася твърдѣ апатично, което дава поводъ и на масата да гледа недовѣрчиво къмъ сдружаването, къмъ сгрупирането и пестението на капитални. Причината на тѣзи апатичностъ къмъ сдружаването, което владѣе у чиновничеството ни, въобще у интелегентията, е самото правителство, което на послѣдъкъ уби всѣка промисълъ у чиновника къмъ взаимнитѣ сдружавания, които иматъ за главна цѣль да подбуждатъ участниците къмъ спестяване.

Ето коя е тѣзи причина:

По горѣ спомѣнахме, че интелегентната каста у насъ съставлява чиновничеството. Това послѣдното е осигорено съ 2 закона— пенсия и емература. Тѣзи два закона усигоряватъ бжджцето на чиновничеството. Тогисъ щомъ е осигорено бжджцето на чиновника, каква сжщественна нужда има да се записва членъ на каквото и да било дружество и да става акционеръ? И да иска да бжде такъвъ, има ли тѣзи материална възможностъ при сегашнитѣ удръжки?

За да могатъ да вирѣятъ нашитѣ дружества; за да може да се сгрупираатъ капитални, чрѣзъ които ще може да се образуватъ и евтени кредитни учрѣждения, отъ каквито въпиюща нужда се чувствува въ настояще врѣме за икономическото и индустриалното ни повдигане;— то въ това отношение най много ще спомогне правителството ни, което да унищожи съвършено спомѣнатитѣ горѣ закони за пенсия и емиратура.— Веднажъ направено това, ще се даде възможностъ дору и на разсилния да потърси дружество, за осигорение бжджцето му или за спестяване, разбира се, като има прѣдъ видъ, че отъ държавата нѣма да очаква помощъ за старини.

Съ унищожение на тия два закона освѣнъ, че не ще да се истоцава хазната, но въ единъ кжсъ периодъ у насъ ще се създадѣтъ такива състоятелни дружества, които значително ще олѣсняватъ и за повдигане на индустрията ни и дору на самата държава ще помага въ данный случай, безъ да става нужда да прави заеми отъ разни австрийски банки, които най-много съсипватъ държавитѣ.

ЛѢТОПИСЪ.

Едно похвално явление. Извѣстния законъ за Емериталната касса вече се унищожава. Спорѣдъ едно окржжно отъ Министерството на Вжтрѣшнитѣ работи отъ 29-й м. м. подъ № 3525 се съобщава на всичкитѣ държавни учрѣждения да се не одържа вече отъ заплатитѣ на чиновницитѣ и служащитѣ по гражданското вѣдомство за смѣтка на тѣзи касса. Да ли ще бждемъ честити да чуемъ и за пенситѣ?— Това всѣки искрено българинъ желае часъ по-скоро да се сбдне.

Плѣвнѣ, Печатница на Д. П. Багърджиевъ.

— *Народното Собрание.* Спорѣдъ достовѣрни източници, сегашното Народно Прѣдставителство всячески се стараяло да въдвори измежду си пълна солидарностъ. Самъ Н. Ц. Височество Господаря благоволил да отговори на Прѣдседателя на Нар. Собрание при една ауденция, че Собранието ще се проникне отъ високитѣ си и тѣжки обязанности и ще се посвѣти на пълно на икономическото и материалното повдигане на отечеството ни. Дай Боже тѣй да бжде.

— *По икономитѣ.* За намалението на военния бюджетъ, нѣкои вѣстници бѣха писали, че между финансови и военни Министри се били ужъ породили нѣкакви неприятности. Обаче това днесъ се опровергава. Спорѣдъ както ни съобщаватъ, военния бюджетъ билъ окастренъ съ нѣколко милиона лева. При първитѣ дни на текущия мѣсець всичкитѣ бюджетпроекти ще се прѣдставятъ на Финансовото Министерство.

— *Първий снѣгъ.* Тѣзи година зимата въ нашия градъ много прибръза. На 22-й м. м. падна малко снѣгъ придруженъ съ силни вѣявици и студъ. Сутрѣшната бѣ твърдѣ студено и дори калнитѣ улици (за голѣмо съжаление че улицитѣ въ нашия Плѣвнѣ още сж ненаправени) бѣха покрити съ единъ тънъкъ лѣдъ. Клѣтата сиромашия захвана да охка и се свива за зимовище. . . .

Болѣстъ у кокошкитѣ. Съобщаватъ ни, че въ близкитѣ села около гр. Плѣвнѣ у кокошкитѣ върлува ужасна болѣстъ. Ежедневно умирали съ стотини и хиляди кокошки. Ъйцата доста сж осжипнѣли.

Самоубийства. Въ нашия градъ като че ли върлува нѣкаква нова мода болѣстъ у хората. Всѣка мѣсець трѣбва да се извърши самоубийство. Една Госпожца прѣвъ Септемврий, единъ търговецъ, хемъ богаташъ, прѣвъ Октомврий се самоубили! Глупци! . . .

— *Ново театрално здание.* Въ градътъ ни, благотворителното дружество „Съгласие“ прѣвъ туй лѣто е построило едно великолѣпно здание за театъръ, по-голѣмо дору и отъ Софийската „Славянска Вѣседа“. Понеже сега е сезонътъ за даване прѣдставления и литературни вечеринки, желателно е, щото да се побърза и да се не испуска на халосъ хубавото врѣме за такива развлѣчения.

Плѣвнѣскитѣ вина. Тѣзи годишната реколта на Плѣвнѣскитѣ вина сж доста удовлетворителни. Макаръ и да сж скжщички, но въ качествено отношение, такива хубави вина не сме имали отъ 3—4 години насамъ.

Т. Х. Станчевъ умрѣлъ. Съобщаватъ ни, че единъ отъ нашитѣ книжовни ратници, който доста е работилъ въ нашата журналистика и драматургия въ лицето на Т. Х. Станчевъ послѣдния прѣди 3—4 мѣсеци се поминѣлъ въ Одесса. Нашитѣ сърдечни съболѣзнования къмъ онечаланото сѣмѣйство на покойния.

Още единъ селски вѣстникъ. Тѣзи година нашата журналистика е доста плодovitа и щастлива. Мусинското вѣстниче „Селски Вѣстникъ“ снабдило се и съ другарче — „Селски Гласъ“, който ратува за халѣтъ на клѣтния селянинъ и се издава въ с. Мжглежъ (Казанлъшка околия). Нашитѣ най-сърдечни поздравления къмъ селския ни събратъ, само да отбѣгва отъ партизанства и клопки, отъ които страдатъ много наши събратия.

Гръцка църква въ София. Не била работата шегя! Нѣколкото гръчуля, които съ прѣстъ се броятъ въ София съ всичкия си акълъ ще въздигнѣтъ гръцка църква въ срѣдъ Столицата. Даже поставенъ е и основния камѣкъ на гръцката църква, която за идущето лѣто ще бжде готова. Хичъ грѣкъ бива ли да се черкува въ българска черква и да пѣли джебоветѣ на българскитѣ попове!

Проекта на митническата тарифа у насъ. Отъ нѣколко години насамъ, финансовата коммисия, тѣй називаема тогава „двадесето левна“ бѣше изработела една тарифа, въ която се прѣдвижда вмѣсто 8⁰/₁₀—15¹/₂⁰/₁₀ мито за вноснитѣ стоки, каквито могатъ и се произвѣждатъ у насъ. Обаче тѣзи тарифа, кой знае по какви сж-ображения, не извѣстни още, не се чува нищо—дали ще бжде внесена за гласуване въ прѣдстоящото Нар. Собрание или всичко говорено и писано по това е било една комедия, съ каквито си служеше бившия режимъ? Ако излѣзе така работата прогностиката на нѣкои наши събратия ще излѣзе върна. Желателно е да не излѣзе работата тѣй.

Мѣстения и увольнявания на чиновници. Слухове се носятъ, че подъ влиянието на шумуканията и клопки отъ страна на нѣкои отъ прѣставителитѣ прѣдъ Министритѣ, щѣло да има пакъ разжѣствания и увольнявания на Окр. Управители, окол. Началници, пристави и пр. До кога тѣзи подигравка съ участъта на чиновничеството? Дано слухътъ излезе не върнѣнъ.

Новъ законъ за чиновницитѣ. Пишѣтъ ни, че нѣкои отъ Народ. Прѣдставители готвели законопроектъ за осигоряване длѣжноститѣ на чиновницитѣ. За да се избавимъ вече отъ партизанскитѣ борби това е необходимо нужно.

Взиманата търговия на България. Общата сума на вноса прѣвъ мѣсець Августъ т. г. възлиза на 7.883.210, сирѣчь съ 478.764 л. по малко отъ прѣшестующия мѣсець. Износътъ прѣвъ сжщия периодъ се оцѣнява на 4.033.618 л., а сравнително съ прѣшестующия мѣсець 25.867 л. по-малко. Тукъ трѣбва да отбѣлжмъ, че количеството на изнесенитѣ стоки прѣвъ мѣсець Августъ е било съ цѣли 7.819.592 кгр. по-малко, отъ колкото прѣвъ мѣсець Юлий; слѣдотелно, ако сравнимъ това количествено намаление на износа съ релативно незначителното намаление на общата му сума, може да се заключи, че цѣнитѣ на износнитѣ стоки сж се подобрили. Сравнително съ мѣсець Августъ 1893 г. прѣвъ отчетния периодъ е имало 1.273.953 л. повече въ вноса и 1.394.544 л. по-малко въ износа. Распрѣдѣленъ по държави, вносътъ е билъ слѣдния: отъ Австро-Унгария 3.108.650 лева, Англия 1.533.071, Белгия 166.256, Германия 1.347.625, Италия 199.030, Румжния 225.269, Руссия 253.150, Сърбия 21.535, Турция 697.938, Франция 205.414 лева. Износътъ по държави се пада тѣй; за Австро-Унгария 2.170.035 лева, Англия 355.001, Белгия 267.611, Германия 443.488, Румжния 62.509, Руссия 1036. Сърбия 9753, Турция 2.388.991, Франция 101.484 лева. Износътъ по отдѣлнитѣ артикули се распрѣдѣля както слѣдва: живи животни 547.343. произведения отъ животни 293.537, храни 2.209.065, овозия и зеленчуци 283.215, дървени материали 45.172, кожи 175.025, тъкателни стоки 360.706 лева.

Мита. Митарственитѣ постжления прѣвъ мѣсець Августъ т. г. възлизатъ на 777.138 л. 54 ст. и съставляватъ едно увеличение отъ 89.807 л. 89 ст. сравнително съ доходитѣ прѣвъ сжщия периодъ отъ мин. год.

ДОМАКИНСТВО.

Очистването на рибитѣ се улеснява значително, ако прѣдварително ги пустнемъ въ кипнала вода. Солената риба може да се очисти и до, и послѣ солението, но въ първия случай не трѣбва да се попарва. Солената риба скоро и много добрѣ се размекчава въ киселото млѣко. Поврѣденото млѣко може отново да стане за употреба, ако му прибавимъ сода въ малко количество.

Придаване по-голѣма якостъ на виното. Известно е, че ако изложимъ смѣсъ отъ вода и спиртъ на достатъчно истудяване, то тая частъ замрѣзва. Ледътъ образуванъ при тоя процесъ се състои исклучително отъ вода; спиртътъ си остава въ течено състояние. Въ Франция нѣколко винопроизводители незакѣснѣли да се възползватъ отъ това обстоятелство. При отдѣлването на ледътъ сжщото количество спиртъ остана, но въ по-малко количество вода и смѣстѣта става съответственно якъ. По такъвъ начинъ дванадесето процентовото съдържание на спирта се възвишава на осемнадесетъ процента. Такова вино може добрѣ да се съхранява, добива посиленъ акоматъ.

Отъ настоящия брой на вѣстника ни, ний испрацаме на всички наши приятели и познати, нѣкои отъ които доста сж ни спомогали въ прѣдишната ни книжовна дѣятелностъ, като се ласкаемъ съ надеждата, че ще ни се притекътъ пакъ на помощъ било материално или морално.

Поржчки непридружени съ стойността нѣма да се изпълняватъ, защото наситени сме вече на голитѣ обѣщания.

Редакцията.

Администрацията на в. „НЕДЪЛЯ“, честь има да помоли Г. г. Сждебнитѣ Пристави въ градътъ и околията, съгласно чл. чл. 913 и 1007 отъ „Гражданското Сждопроизводство“, да благоволятъ и испрацаатъ обявленията си за публикация до мѣстния вѣстникъ „НЕДЪЛЯ“.

Администрацията.

Отговоренъ-редакторъ: Д. М. Шапкаровъ.